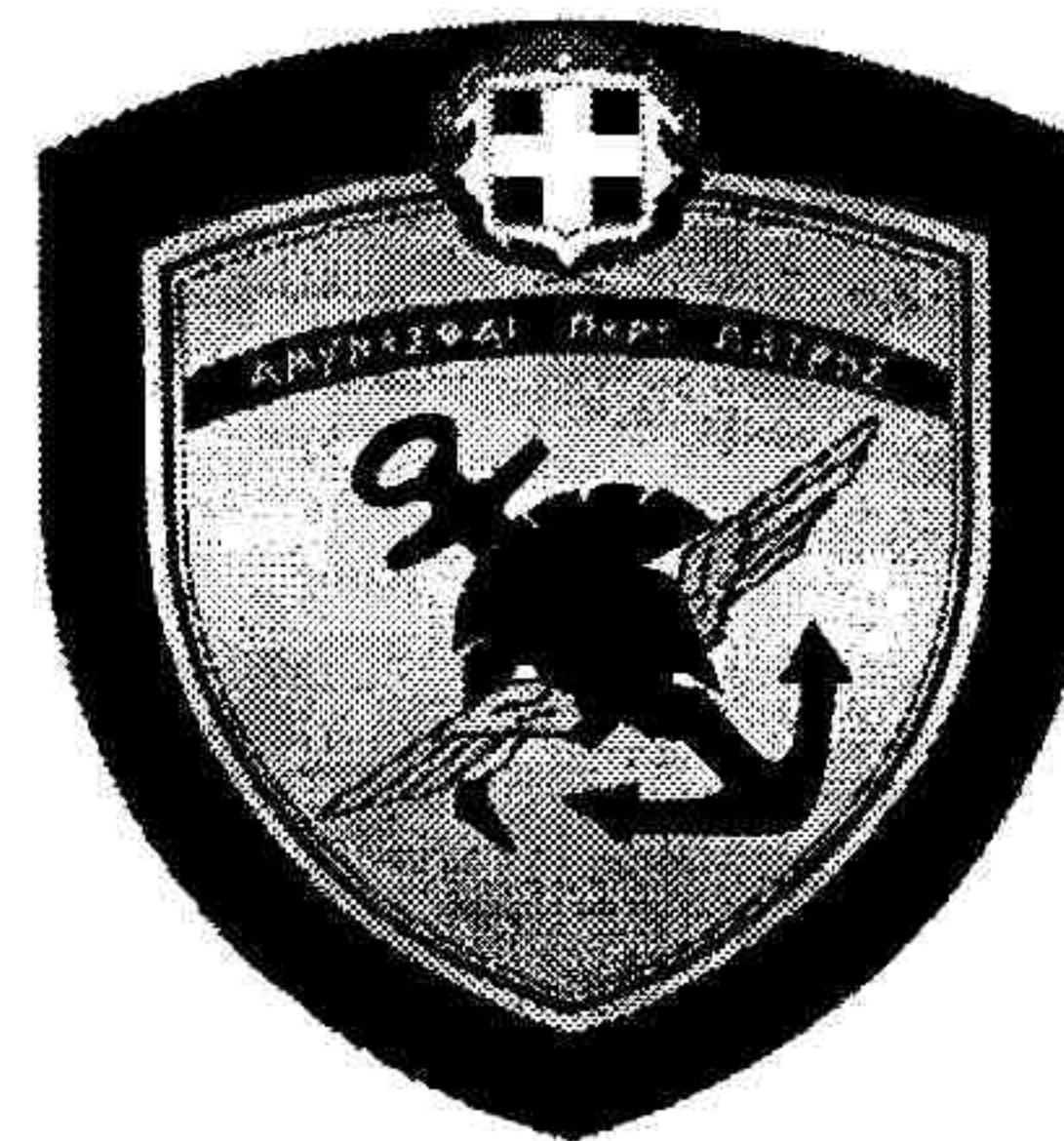


Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Τμήμα Ερωτήσεων

20 ΑΥΓ. 2013



ΚΟΙΝ.: –Βουλευτές:

κ. Θοδωρή Δρίτσα
κα Ευαγγελία Αμμανατίδου-Πασχαλίδου
κα Ιωάννα Γαϊτάνη
κ. Δημήτρη Γάκη
κ. Κωνσταντίνο Δερμιτζάκη
κ. Βαγγέλη Διαμαντόπουλο
κα Ηρώ Διώτη
κα Ρένα Δούρου
κα Παναγιώτα Δριτσέλη
κ. Χουσεΐν Ζεϊμπέκ
κ. Χρήστο Καραγιαννίδη
κ. Αϊχάν Καραγιουσούφ
κα Χαρά Καφαντάρη
κ. Μιχάλη Κριτσωτάκη
κ. Τάσο Κουράκη
κ. Βαγγέλη Κυριακάκη
κ. Νίκο Μιχαλάκη
κ. Ιωάννη Μιχελογιαννάκη
κ. Κώστα Μπάρκα
κα Ευγενία Ουζουνίδου
κ. Γιώργο Πάντζα
κα Αφροδίτη Σταμπουλή
κ. Δημήτρη Στρατούλη
κα Μαρία Τριανταφύλλου
κα Θεανώ Φωτίου
κα Δέσποινα Χαραλαμπίδου
κ. Βασίλης Χατζηλάμπρου
–ΥΠΕΘΑ /Γραφείο Υ.ΕΘ.Α
–ΥΠΕΘΑ /Γραφείο ΑΝ.Υ.ΕΘ.Α
–ΥΠΕΘΑ /Γραφείο ΥΦ.ΕΘ.Α
–ΥΠΕΘΑ / Νομικό Γραφείο/
Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Τηλέφωνο 2106598285-282, Fax 2106552035

e-mail: nomgkbe@mod.mil.gr

Φ.900α/9698/13435

Σελίδες: Πέντε (05) + 1 Πίνακας

Αθήνα, 20^η Αυγούστου 2013

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατέθεσαν οι Βουλευτές της κοινοποίησης με θέμα «Πότε θα σταματήσουν οι διώξεις των αντιρρησιών συνείδησης και οι δίκες από τα Στρατιωτικά Δικαστήρια και πότε θα γίνουν σεβαστές οι Διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα;» σας γνωρίζω, με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη μου, τα ακόλουθα:

Στο ελληνικό ποινικό δικαϊκό σύστημα δεν υφίσταται ειδικά κατηγοριοποιημένο -ξεχωριστό- ιδιώνυμο αδίκημα με βάση τους όρους τέλεσης του οποίου ασκείται ποινική δίωξη και δικάζονται τα πρόσωπα που δηλώνουν «αντιρρησίες συνείδησης». Η προαναφερόμενη μη ύπαρξη ξεχωριστής κατηγορίας δραστών και αντίστοιχου ιδιαίτερου ποινικού αδικήματος για όσους δήλωσαν ή δηλώνουν αντιρρησίες συνείδησης και η ενσωμάτωση των σχετικών περιπτώσεων σε ευρύτερες κατηγορίες προσώπων, που τέλεσαν ή τελούν στρατιωτικά ποινικά αδικήματα, όπως είναι κυρίως αυτά της ανυπακοής και της ανυποταξίας, χωρίς περαιτέρω ειδοποιό διαφορά αυτών, καθιστά πρακτικά αδύνατη την εξαγωγή συγκεκριμένων αριθμητικών δεδομένων για τα εντάλματα σύλληψης και τις αποφάσεις των στρατιωτικών δικαστηρίων, που αφορούν υποθέσεις προσώπων, τα οποία δήλωσαν ή δηλώνουν αντιρρησίες συνείδησης. Για την εξαγωγή των αριθμητικών αυτών δεδομένων, όπως ενημερώθηκα από τη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, απαιτείται η έρευνα όλων των υποθέσεων των ετών αυτών, μεγάλο μέρος των οποίων δεν είναι καν σε ψηφιακή μορφή, εργασία που απαιτεί δυσανάλογο χρόνο και αριθμό προσωπικού. Παρόλα αυτά και προκειμένου να υπάρξουν κάποια ενδεικτικά στοιχεία, ζητήθηκαν από τα αρμόδια στρατιωτικά δικαστήρια στοιχεία για το τρέχον έτος 2013, από τα οποία προκύπτει ότι από την 1-1-2013 μέχρι και σήμερα: α) έχουν συλληφθεί συνολικά τέσσερις (4) κατηγορούμενοι οι οποίοι δήλωσαν «αντιρρησίες συνείδησης», β) έχουν εκδοθεί δύο (2) αθωωτικές αποφάσεις κατά κατηγορουμένων οι οποίοι δήλωσαν «αντιρρησίες συνείδησης» και γ) έχει εκδοθεί μία (1) καταδικαστική απόφαση κατά κατηγορουμένου ο οποίος δήλωσε «αντιρρησίας συνείδησης», η οποία ωστόσο δεν έχει καταστεί αμετάκλητη, δεδομένου ότι ο καταδικασθείς έχει ασκήσει κατ' αυτής της απόφασης το ένδικο μέσο της εφέσεως.

Αναφορικά με το θέμα της υπαγωγής των αντιρρησιών συνείδησης στη δικαιοδοτική αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων, η οποία προφανώς ανακύπτει μόνο όταν κάποιος αντιρρησίας συνείδησης αρνείται παντελώς την κατάταξη - εκπλήρωση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων και δηλώνει ότι δεν τον καλύπτει ούτε η νομοθεσία για εκπλήρωση εναλλακτικής θητείας, τελώντας το αδίκημα της ανυπακοής, σημειώνονται τα ακόλουθα:

α. Τα στρατιωτικά δικαστήρια ("στρατοδικεία") και η στρατιωτική δικαιοσύνη είναι συνταγματικά προβλεπόμενος θεσμός (άρθρο 96 παρ. 4α & 5 του Συντάγματος), οι δε στρατιωτικοί δικαστές απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικαστικού Σώματος ΕΔ (κυρωτικός νόμος 2304/95). Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΣΠΚ (Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας - κυρωτικός νόμος 2287/95) «... Επίσης στρατιωτικός είναι και όποιος καλείται νόμιμα να καταταγεί από τη λήξη της προθεσμίας προς κατάταξη. Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας εφαρμό-

ζεται όμως σ' αυτόν μόνο όσον αφορά το έγκλημα της ανυποταξίας.» (πρόκειται για πλασματική στρατιωτική ιδιότητα, σχετιζόμενη με το αδίκημα της ανυποταξίας, αφού αυτή ακριβώς η παράλειψη κατάταξης συγκροτεί τούτο). Η διάταξη αυτή του άρθρου 5 του ΣΠΚ έγει κριθεί ως συνταγματική με σειρά αποφάσεων του Αρείου Πάγου, ο οποίος έχει κρίνει αναιρέσεις κατ' αποφάσεων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου (: στρατιωτικό εφετείο), επί υποθέσεων ανυποταξιών.

β. Η ειδική υπόσταση του εγκλήματος της "ανυποταξίας" (αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία αυτού), περιγράφεται λεπτομερώς στον ΣΠΚ και στην εκάστοτε ισχύουσα στρατολογική νομοθεσία. Κατά το άρθρο 32 του ΣΠΚ «Όποιος κηρύσσεται ανυπότακτος, σύμφωνα με το νόμο για τη στρατολογία, τιμωρείται: α. Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δυο ετών. ...». Τα στρατιωτικά δικαστήρια, πέραν του ΣΠΚ (ο οποίος είναι "ειδικός ποινικός νόμος"), εφαρμόζουν πλήρως τον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως ισχύουν κάθε φορά.

Αναφορικά με τον αριθμό των αιτημάτων για εκπλήρωση εναλλακτικής υπηρεσίας που υποβλήθηκαν την τελευταία πενταετία, καθώς και τον αριθμό των αιτημάτων που έγιναν δεκτά και απορρίφθηκαν, αναλυτικά στοιχεία εμφανίζονται στο συνημμένο πίνακα.

Όσον αφορά τα πρακτικά της Επιτροπής του άρθρου 62 του ν. 3421/2005, σας γνωρίζω ότι αυτά τηρούνται πλήρη και αναλυτικά και υπογράφονται από όλα τα μέλη αυτής, χρέη δε Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί ο Αξιωματικός Στρατολογικού-Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων, που συμμετέχει σ' αυτήν σύμφωνα με το άρθρο 3 της υπ' αριθμ. Φ.420/79/81978/Σ.300/21-12-2005 Απόφασης ΥΕΘΑ. Η αρμόδια διεύθυνση του ΓΕΕΘΑ (ΓΕΕΘΑ/ΔΣΣΝΣ), κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, προβαίνει άμεσα στην αποστολή αντιγράφου του πρακτικού, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Οι απορριπτικές αποφάσεις εκδίδονται αφού τεθούν υπόψη προς εκτίμηση όλα τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, τα πραγματικά περιστατικά, καθώς και οι απαντήσεις των ενδιαφερομένων στις σχετικές με τις πεποιθήσεις τους ερωτήσεις στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει αυτοπρόσωπη παρουσίαση εγώπιον της Επιτροπής. Η αιτιολογία της απόρριψης είναι σαφής, ειδική, επαρκής και εμπεριστατωμένη, με ρητή μνεία της νομικής βάσης, όπως άλλωστε έχει κατ' επανάληψη δεχθεί και το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ 1569/2012, 1119/2004).

Αναλυτικές οδηγίες για την δυνατότητα εκπλήρωσης εναλλακτικής υπηρεσίας παρέχονται τόσο προφορικά όσο και σε έντυπη μορφή, (πληροφοριακά έντυπα) από όλες τις Στρατολογικές Υπηρεσίες της Χώρας, τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), καθώς και τις Προξενικές Αρχές. Επιπρόσθετα, πληροφορίες είναι αναρτημένες και στην επίσημη ιστοσελίδα του Σώματος Στρατολογικού-Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων του ΓΕΕΘΑ (www.stratologia.gr).

Όσον αφορά στο θέμα της μείωσης της διάρκειας της εναλλακτικής υπηρεσίας, καθώς και της πρόβλεψης καθεστώτος μεταθέσεων όσων εκπληρώνουν εναλλακτική υπηρεσία, ίδιο με αυτό που ισχύει για τους στρατευσίμους, σημειώνεται ότι η εναλλακτική υπηρεσία είναι λιγότερο επαχθής από την ένοπλη και με βάση την αρχή της αναλογικής ισότητας δικαιολογείται η μεγαλύτερη χρονική διάρκειά της. Το ανωτέρω συνάγεται από το γεγονός ότι η εκπλήρωση της ένοπλης στρατιωτικής υπηρεσίας, λόγω της γεωπολι-

τικής θέσης της χώρας μας, γίνεται κατά το μεγαλύτερο συνήθως τμήμα της, σε στρατιωτικές μονάδες των παραμεθορίων περιοχών και οι οπλίτες καλούνται να ανταποκριθούν σε αυξημένες απαιτήσεις και καθήκοντα, κάτω από αντίξοες συνθήκες, ενώ η εναλλακτική υπηρεσία εκπληρώνεται σε υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα (οικονομικές υπηρεσίες, δικαστήρια, ταχυδρομεία, νοσοκομεία) και συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, κάτω από ιδιαίτερα ευνοϊκές “εργασιακές” συνθήκες. Η απαλλαγή συνεπώς των αντιρρησιών από την ένοπλη υπηρεσία δικαιολογεί τη μεγαλύτερη διάρκεια της θητείας τους, αποκαθιστώντας την κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αναλογική ισότητα. Σε κάθε περίπτωση σας γνωρίζω ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπ’ αριθμ. Φ.420/79/81978/Σ.300/21-12-2005 Απόφασης ΥΕΘΑ είναι κατ’ εξαίρεση δυνατή η διάθεση σε άλλον φορέα όσων εκπληρώνουν εναλλακτική υπηρεσία, σε περιπτώσεις που αφορούν τις υπηρεσιακές συνθήκες του φορέα ή σε οικογενειακά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα του αντιρρησία.

Η ειδική Επιτροπή του άρθρου 62 του ν.3421/2005 παρέχει όλα τα εχέγγυα ως προς την αντικειμενικότητα της κρίσης και τη νομιμότητα της όλης διαδικασίας. Ο ορισμός των μελών της και των αναπληρωματικών τους, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 62 του ν.3421/2005, γίνεται με κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και επιπλέον η Επιτροπή αποτελείται από δύο καθηγητές ΑΕΙ, με γνωστικό αντικείμενο τις ανθρωπιστικές επιστήμες (με ειδικότητα στη φιλοσοφία ή στις κοινωνικές επιστήμες ή στην ψυχολογία), αναγνωρισμένου κύρους, των οποίων η κρίση και η γνώμη έχει βαρύνουσα σημασία, έναν πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δύο ανώτερων Αξιωματικών (έναν του Στρατολογικού-Στρατιωκών Νομικών Συμβούλων και έναν του Υγειονομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων). Είναι σαφές ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής διέπονται από αντικειμενικότητα, αξιοπιστία και αμεροληψία, που εξασφαλίζονται και από την πλειοψηφούσα γνώμη των ειδικών επί του θέματος επιστημόνων της Επιτροπής (τρεις έναντι δυο στρατιωτικών).

Εφόσον υπάρχουν αιτήματα για εξέταση, η ειδική Επιτροπή συγκαλείται με μέριμνα του προέδρου της, ύστερα από σχετική συνεννόηση με την αρμόδια διεύθυνση του ΓΕΕΘΑ και συνεδριάζει, όσες φορές απαιτείται, εντός των δύο επομένων μηνών από την κατάταξη κάθε εκπαιδευτικής σειράς στρατευσίμων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υπ’ αριθμ. Φ.420/79/81978/Σ.300/21-12-2005 Απόφασης ΥΕΘΑ. Το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα των δύο μηνών, κατ’ εξαίρεση, μπορεί να παραταθεί, σε περιόδους λήξης της (διετούς διάρκειας) θητείας της προαναφερόμενης Επιτροπής έως ότου δημοσιευθεί η νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση, με την οποία θα ορίζεται η σύνθεση της επόμενης Επιτροπής.

Η εναλλακτική υπηρεσία, η οποία έχει ως συνταγματικό έρεισμα την επί του άρθρου 4 παράγραφο 6 ερμηνευτική δήλωση του Συντάγματος της Ελλάδος, σύμφωνα με την οποία οριοθετείται η υποχρεωτική προσφορά άλλων υπηρεσιών εκτός των Ενόπλων Δυνάμεων, από όσους έχουν τεκμηριωμένη αντίρρηση συνείδησης για την εκτέλεση στρατιωτικής υπηρεσίας, αποτελεί εναλλακτική μορφή εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας και συνεπώς, το ΥΠΕΘΑ με τις Υπηρεσίες του πρέπει να έχει την αρμοδιότητα και ευθύνη ως προς την εναλλακτική υπηρεσία που εκπληρώνεται από τους αντιρρησίες συνείδησης. Εξάλλου από το Σύνταγμα δεν κατοχυρώνεται ατομικό δικαίωμα απαλλαγής από τη στρατιωτική υποχρέωση

των αντιρρησιών συνείδησης, αλλά απλή ευχέρεια, που υφίσταται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Νόμου, ο οποίος ψηφίστηκε από τα συντεταγμένα όργανα της Πολιτείας (ΣτΕ 2561/2001, 284/2003).

Όσον αφορά στο θέμα της καθιέρωσης του δικαιώματος άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής κατά αποφάσεων, που απορρίπτουν αιτήματα για εκπλήρωση εναλλακτικής υπηρεσίας, επισημαίνεται ότι οι ενδιαφερόμενοι για την αποκατάσταση της βλάβης των έννομων συμφερόντων τους έχουν το δικαίωμα υποβολής αίτησης θεραπείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Επιπρόσθετα, παρέχεται η δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους να προσφύγουν στη διοικητική δικαιοσύνη, σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματός τους, για την ακύρωση αυτής. Κατ' αυτόν τον τρόπο, εκτιμάται ότι οι διοικούμενοι διασφαλίζονται έναντι των πράξεων ή παραλείψεων της Διοίκησης, έχοντας το δικαίωμα να καταθέσουν τις όποιες αντιρρήσεις σχετικά με την απόρριψη του αιτήματος υπαγωγής στις διατάξεις για την εκπλήρωση εναλλακτικής υπηρεσίας, τόσο ενώπιον της Διοίκησης, όσο και ενώπιον της Δικαιοσύνης.

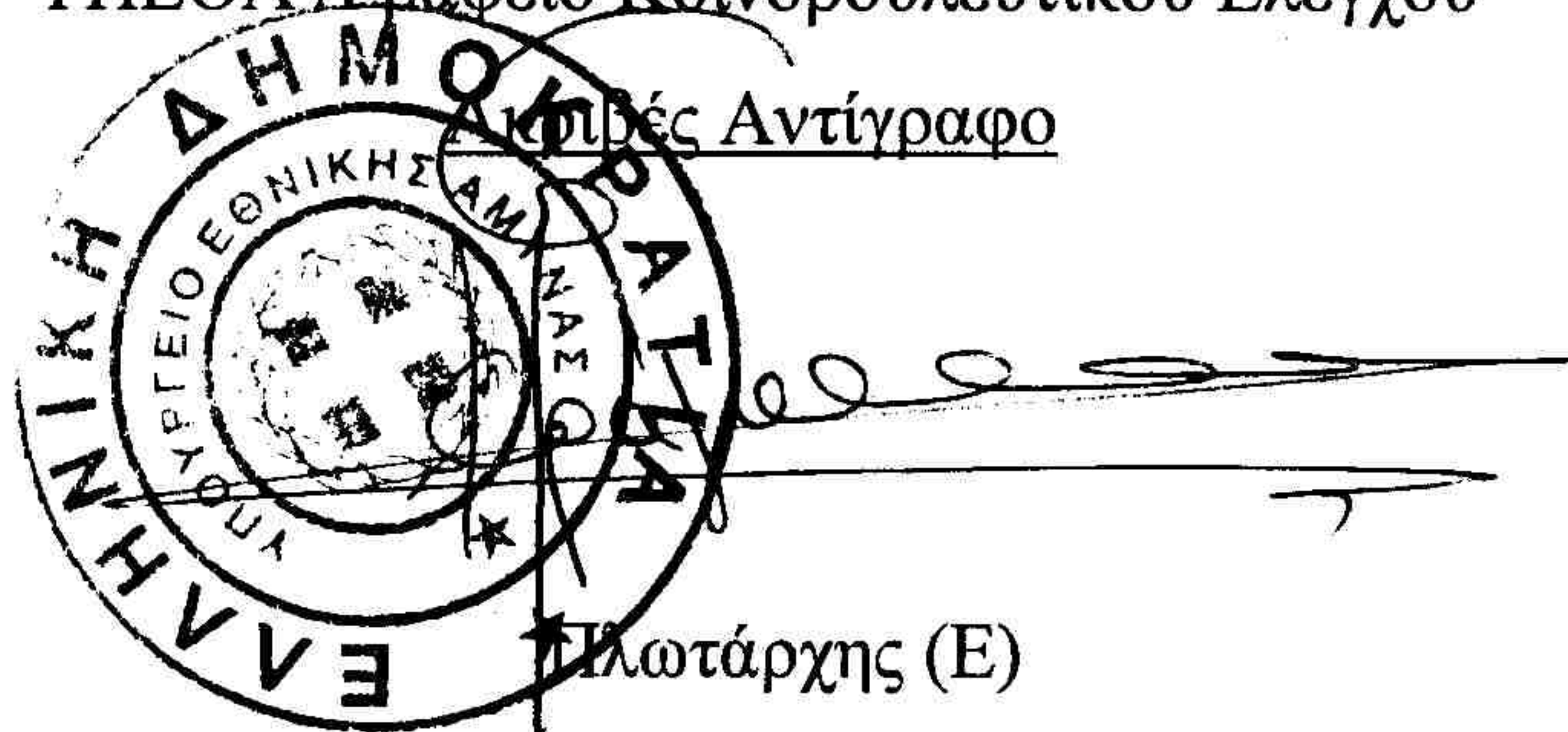
Τέλος και αναφορικά με το επιβαλλόμενο χρηματικό πρόστιμο των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ, διευκρινίζεται ότι όποιος καλείται για εκπλήρωση είτε στρατιωτικής είτε εναλλακτικής υπηρεσίας και δεν παρουσιάζεται στην μονάδα ή στον φορέα εκπλήρωσης, κηρύσσεται ανυπότακτος και κατά συνέπεια υπέχει όλες τις ποινικές και διοικητικές κυρώσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 3421/2005. Στις εν λόγω διατάξεις δεν καθορίζεται κανενός είδους διαχωρισμός στις κυρώσεις, ανάλογα δηλαδή με τον τρόπο εκπλήρωσης της υπηρεσίας (στρατιωτικής ή εναλλακτικής). Κατά συνέπεια, το χρηματικό πρόστιμο των έξι χιλιάδων ευρώ επιβάλλεται σε όλους όσους κηρύσσονται ανυπότακτοι και όχι ειδικότερα ή μόνο στους αντιρρησίες συνείδησης.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

ΑΜΥΝΑΣ

ΥΠΕΘΑ /Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου



Πλωτάρχης (Ε)

Κ. ΦΡΑΓΚΟΣ Π.Ν.

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΗΣΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΡΑΤΗΣΙΑΣ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΚΕΣΩΝ ΣΤΡΑΤΗΣΙΑΣ
8 Αύγ 2019

ΠΕΡΙΛΗΨΗ
Ο 429.39/128/351339/Σ.1493

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΙΤΗΘΕΝΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΩΝ ΣΥΝΕΙΛΑΜΕΝΩΝ

	ΥΠΕΒΛΗΘΗ ΣΑΝ	ΕΞΕΤΑΣΘΗΚ ΑΝ	ΕΓΚΡΙΘΗΚΑ Ν	ΑΡΙΘ. ΣΕΛ.
2000	ΙΔ. ΠΕΡ.	2		
	112	110	110	
	ΣΥΝΟΛΟ	112	111	
2001	ΙΔ. ΠΕΡ.	3		
	170	167	166	
	ΣΥΝΟΛΟ	170	165	
2010	ΙΔ. ΠΕΡ.	4		
	103	80		
	ΣΥΝΟΛΟ	103	40	
2011	ΙΔ. ΠΕΡ.	3		
	120	120	115	
	ΣΥΝΟΛΟ	132	115	
2012	ΙΔ. ΠΕΡ.	17		
	175	163		
	ΣΥΝΟΛΟ	175	161	

Ταξίαρχος Κωνσταντίνος Παναγιώτης
Υποδιευθυντής

Αντιπρόεδρος

ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ